

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія музичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Павло ЯЛОВСЬКИЙ
« 07 » серпня 2024 року

Теорія та методика класичного танцю

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Ткач Н. А. Теорія і методика класичного танцю: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2024. 12 с.

Розробник:

Ткач Наталія Анатоліївна – викладач циклової комісії музичних дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії музичних дисциплін
Протокол від «01» серпня 20 24 р. № 1

Голова циклової комісії

Сергій ШЕГЕРА

1. Вступ

Класичний танець у системі хореографічного виховання займає особливе місце. Формування системи танцювальної техніки та хореографічного мислення веде свій початок ще з XVII століття. Її основними принципами є апломб (вміння утримувати рівновагу), виворітність ніг, гнучкість, наявність стрибка, сценічна зовнішність, танцювально-пластична виразність, танець на високих пальцях.

Загальна техніка, форма цієї системи складалася протягом довгого часу, відповідаючи вимогам певної епохи та національним особливостям кожного народу. В Україні термін «класичний танець» з'явився у другій половині XIX століття, і як окремий вид хореографічного мистецтва набув широкого розповсюдження та особливого розквіту. Мало не кожен функціонуючий хореографічний колектив у програму свого навчання включає вивчення елементів класичного танцю, існують також окремі класи, групи, а також школи класичного напрямку.

Курс «Теорія та методика класичного танцю» є основною навчальною дисципліною і служить теоретичним і практичним фундаментом для інших дисциплін спеціальної спрямованості. Розділи програми сприяють ґрунтовному засвоєнню методичних основ класичного танцю, його форми та психофізіологічній основі руху.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів ECTS: 2,5	Галузь знань 01 Освіта	Вибіркова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)		
Загальна кількість годин – 75	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Музичне мистецтво)	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,1 самостійної роботи здобувача освіти – 1,1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лабораторні, практичні	
		30 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		15 год.	10 год.
		Вид контролю: Залік – 6-й семестр	

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 67% / 33%.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування у майбутніх керівників танцювальних колективів впорядкованих теоретичних та практичних умінь виконавської культури мистецтва класичного танцю та впровадження набутого досвіду у роботі з вихованцями.

Завдання курсу:

- оволодіння теоретичними основами процесу становлення та розвитку системи класичного танцю;
- розширення знань з науково-теоретичної спадщини майстрів і сучасного стану вітчизняної балетної педагогіки;
- засвоєння методологічних основ культури виконання елементів класичного екзерсису біля станка та посеред залу;
- розвиток та зміцнення суглобово-м'язевого апарату тіла, правильної постановки голови, рук і ніг, вироблення точності, свободи, еластичності та координації рухів;
- набуття необхідних умінь підготовки, організації та проведення навчально-репетиційної роботи;
- добір музичного матеріалу та навчально-методичної літератури до занять;
- розвиток сили, витривалості, спритності, відповідальності до виконання завдань самостійної роботи;
- формування естетичних розумінь манери та стилю сучасного класичного мистецтва;
- формування гармонійно розвиненої, духовно багатой особистості готової до вирішення професійних педагогічних завдань.

Курс «Теорія та методика класичного танцю» дозволяє сформувати у здобувачів освіти такі професійні компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1 Здатність враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК4 Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання.

СК5 Здатність до використання відкритих ресурсів, інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій в освітньому процесі.

СК6 Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.

СК8 Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК9 Здатність до планування освітнього процесу в межах посадових обов'язків.

СК10 Здатність до організації процесу навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти.

СК11 Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК12 Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення власних професійних потреб.

СК15 Здатність до попередження булінгу та протидії різними проявами насильства.

СК16 Здатність до інтеграції знань з педагогіки, психології, музичного мистецтва, синтезу мистецтв, інших навчальних предметів та їх застосування у процесі виконання професійних завдань.

СК18 Здатність впроваджувати здоров'язбережувальні технології розвитку особистості засобами музичного мистецтва та працювати з учнями з особливими освітніми потребами.

СК23 Здатність застосовувати набуті хореографічно-виконавські навички у професійній діяльності.

СК24 Здатність до здійснення організаційної, педагогічної, навчально-тренувальної, постановочно-репетиційної та концертно-гастрольної діяльності керівника дитячого хореографічного колективу з урахуванням його професійної та творчої специфіки.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Теорія та методика класичного танцю» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН1 Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

РН2 Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН4 Враховувати вікові особливості учнів в освітньому процесі для забезпечення його ефективності.

РН8 Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.

РН10 Планувати освітній процес залежно від мети, індивідуальних особливостей учнів, специфіки діяльності закладу освіти.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

РН12 Оцінювати власну педагогічну діяльність відповідно до визначених критеріїв.

PH13 Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

PH14 Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань.

PH15 Застосовувати основні стратегії поведінки щодо попередження булінгу та протидії різним проявам насильства

PH16 Володіти теоретико-методологічними знаннями у галузі музичного мистецтва, принципами та закономірностями організації музично-освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; враховувати у процесі музичного навчання та виховання учнів їх індивідуальні та вікові особливості, освітні потреби.

PH24 Демонструвати достатньо високий рівень виконавсько-хореографічної майстерності, навички відтворення техніки, стилю, манери виконання основних елементів різних видів танцю.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні поняття класичного танцю.

Тема 1. Постановка ніг, рук, робота корпусу і голови.

Історичні аспекти становлення та розвитку системи класичного танцю. Різноманітність шкіл класичного танцю, особливості збереження традицій. Палітра постатей у галузі світового та вітчизняного класичного танцювального мистецтва: балетмейстери, виконавці, композитори.

Засвоєння основ класичного танцю: позицій ніг, рук, роботи голови, положення корпусу, принципу виворотності ніг, апломбу, гнучкості тіла, легкості рухів.

Тема 2. Базові елементи класичного танцю біля станка.

Побудова уроку класичного танцю. Основні елементи класичного екзерсису біля станка: демі пліє, батман тендю, батман тендю жете, релеве, рон де жамб пар терр, положення ноги на кісточці (сюр ле ку-де-п'є), батман фраппе, перегинання корпусу назад і в сторони, гран батман жете, батман релеве лан на 45°, стрибки соте, шанжман де п'є, І-ше Пор де бра, Уклін. Розучування елементів класичного танцю обличчям до станка.

Опанування термінологією класичного танцю: назва руху, вимова, переклад, транскрипція. Методика вивчення елементів класичного екзерсису та робота м'язів під час його виконання. Запис виконуваних елементів.

Тема 3. Ускладнення вправ класичного екзерсису.

Виконання вивчених елементів класичного екзерсису біля станка та посеред залу. Розучування нових елементів класичного екзерсису: гранд пліє, батман фондю, батман релеве лан на 90°, па ешаппе в II-гу позицію, па балансе, обертання шане. Покращення рухової координації та апломбу під час розучування адажіо та алегро. Розучування нових елементів: II-ге пор де бра, тан ліє пар терр вперед.

Змістовий модуль 2. Поєднання декількох елементів класичного танцю.

Тема 1. Побудова комбінацій з вивчених елементів класичного танцю.

Принципи поєднання двох, трьох елементів у комбінацію біля станка та посеред залу. Розучування нових елементів класичного екзерсису: III-те пор де бра, па-де-бурре, па сіссон семпл.

Розучування нових комбінацій з вивчених елементів екзерсису. Опанування пластичністю переходу від одного елементу до іншого, засвоєння координаційних зв'язок між рухами.

Тема 2. Складання та запис вправ екзерсису, підбір музичного супроводу.

Характер музичного супроводу та його добір до кожного елементу класичного танцю та комбінацій з кількох елементів. Складання та запис вправ класичного екзерсису. Презентація власного уроку класичного танцю студентами.

5. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Денна форма		
	Усього	У тому числі	
		Лаб.	Сам.
Змістовий модуль 1. Основні поняття класичного танцю.			
Тема 1. Постановка ніг, рук, робота корпусу і голови.	6	4	2
Тема 2. Базові елементи класичного танцю біля станка.	19	12	7
Тема 3. Елементи класичного екзерсису посеред залу.	18	12	6
Разом за змістовим модулем 1.	45	30	15
Разом за 5-й семестр	45	30	15
Змістовий модуль 2. Поєднання декількох елементів класичного танцю.			
Тема 1. Побудова комбінацій з вивчених елементів класичного танцю.	19	14	5
Тема 2. Складання та запис вправ екзерсису, підбір музичного супроводу.	11	6	5
Разом за змістовим модулем 2.	30	20	10
Разом годин за 6-й семестр.	30	20	10
Разом годин за начальним планом.	75	50	25

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Позицій ніг, рук, робота голови, положення корпусу, принцип виворітності ніг, поняття «апломб».	2
2.	Побудова уроку класичного танцю.	2
3.	Методика вивчення елементів класичного екзерсису біля станка та робота м'язів під час його виконання.	8
4.	Виконання вивчених елементів класичного екзерсису біля станка, тримаючись однією рукою.	6
5.	Розучування нових елементів класичного танцю біля станка та посеред залу.	6
6.	Робота над покращенням рухової координації та апломбом під час виконання адажіо.	3
7.	Робота над легкістю та елевацією виконання алегро.	3

8.	Принципи поєднання двох, трьох елементів у комбінацію біля станка та посеред залу.	4
9.	Розучування нових комбінацій з вивчених елементів екзерсису.	10
10.	Опанування пластичністю переходу від одного елементу до іншого, засвоєння координаційних зв'язок між рухами.	
11.	Характер музичного супроводу та його добір до кожного елементу класичного танцю та комбінацій з кількох елементів.	2
12.	Складання та запис вправ класичного екзерсису.	2
13.	Презентація власного уроку класичного танцю студентами.	2
	Разом	50

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин
1.	Засвоєння позицій ніг, рук, роботи голови, положення корпусу, принципу виворітності ніг, поняття «апломбу».	1
2.	Визначення послідовності побудови уроку класичного танцю.	1
3.	Опанування теорією і методикою виконання вправ класичного екзерсису біля станка.	2
4.	Вироблення апломбу та виворітності ніг під час систематичних вправлянь.	3
5.	Опанування технікою виконання вправ біля станка, тримаючись однією рукою.	4
6.	Засвоєння послідовності виконання вправ класичного екзерсису посеред залу.	4
7.	Визначення принципів поєднання двох, трьох елементів у комбінацію біля станка.	4
8.	Визначення принципів поєднання двох, трьох елементів у комбінацію посеред залу.	4
9.	Дібрати музичний супровід до власно складених комбінацій вправ класичного екзерсису.	1
10.	Презентація (демонстрація, запис, аналіз) вправ класичного екзерсису студентами.	1
	Разом	25

8. Методи навчання

На заняттях із дисципліни «Теорія та методика класичного танцю» використовуються такі методи навчання: словесні, наочні, практичні, індуктивні, дедуктивні, репродуктивні, проблемно-пошукові, методи стимулювання, методи контролю.

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне індивідуальне опитування, тематичне опитування, практичний показ, перевірка виконання завдань самостійної роботи, підсумкове контрольне заняття.

Підсумковий контроль: залік у 6-му семестрі.

10. Критерії оцінювання

Оцінка «5», «відмінно» - виставляється здобувачу фахової передвищої освіти, який ґрунтовно засвоїв теоретичні і методичні основи класичного танцю, вільно володіє його формою, розбирається в психофізіологічній основі руху. Демонструє виразне виконання елементів класичного танцю, свідомо і правильно передає всю форму руху, не втрачаючи при цьому індивідуального творчого підходу. При поясненні зупиняється на всіх деталях, розуміє роботу м'язів. Довільно володіє специфікою побудови як окремих вправ екзерсису, так і заняття в цілому. Успішно опанував стиль та манеру виконання класичного танцю.

Оцінка «4», «добре» - виставляється здобувачу фахової передвищої освіти, який виявив повне знання теорії та методики класичного танцю. Володіє достатнім рівнем виконання елементів класичного екзерсису, чітким і зрозумілим поясненням методичних основ класичного танцю. Здатний правильно та послідовно будувати вправи класичного екзерсису. Але поряд з цим допускає неточності, що потребують зауважень чи коригування. При виконанні практичних і самостійних завдань студенту бракує творчості та прояву самостійного мислення.

Оцінка «3», «задовільно» - виставляється здобувачу фахової передвищої освіти, що не досить ефективно засвоїв основні поняття класичного танцю, він уміє відтворювати загальний характер танцювального руху, але допускає помилки у виконанні, демонструє «декоративність» та беззмістовність форми і манери класичного танцю. Всі пояснення студента не зрозумілі, складання вправ екзерсису не чіткі, але він спроможний усунути ці недоліки.

Оцінка «2» - виставляється здобувачу фахової передвищої освіти, який недостатньо мірою засвоїв методичні основи класичного танцю, не оволодів його формою. Недоцільно і невміло продемонстрував всі танцювальні елементи, а також не склав вправ класичного екзерсису. Тому студент не спроможний продовжити навчання без додаткових занять з даної дисципліни.

11. Рекомендована література

Основна

1. Анекян Т. Методика викладання класичного танцю у підготовчих групах: Навчально-методичний посібник. К.: – ДАКККіМ, 2003. 115 с.
2. Васірук С. Класичний танець: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2009. 260 с.
3. Гончаренко Ю. Хореографія: основи класичного танцю: Навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів. З.: Запорізький національний університет, 2012. 220 с.
4. Котов В., Одерій Л. Теорія і методика класичного танцю: методичні рекомендації до курсу «Практикум класичного танцю» для здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 013 Початкова освіта, спеціалізації «Хореографія». – Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна, 2021. 58 с.
5. Рехліцька А., Білоусенко І. Рухи класичного танцю у схемах: навч.-метод. посібн. для студ. вищ. навч. закл. спец-ті "Хореографія". Херс. держ. ун-т. – Херсон: ХДУ, 2014. – 72 с.: схеми.
6. Цветкова Л. Методика викладання класичного танцю: підручник для студентів ВНЗ, 4-те вид., перероб. та доп. К.: Альтерпрес, 2013. 324с.

Допоміжна

1. Березова Г.О. Класичний танець у дитячих хореографічних колективах. К.: Музична Україна, 1990.
2. Тараканова А. Танцюйте з нами: навчально-методичний посібник для вчителів хореографії (1-4 кл.) і керівників хореографічних гуртків (початковий рівень) загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2010. 160 с., нот, іл.

Інформаційні ресурси

1. Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка. URL: <https://kogpa.edu.ua/uk/fakhovyi-koledzh>
2. https://www.youtube.com/live/WjCw7q_0fkc?si=vr7u_Pbjvx2raSlc
3. Ідентифікатор каналу YouTube UCSZsg1upLMTb9Tw0OiNDhgw
4. <https://classroom.google.com/u/0/c/NjcxODAwMjA5Mzk0>